

حکومه‌تا هه‌ریما کوردستانی-عیراق
وهزاره‌تا په‌روهردی
ریشه‌به‌ریا گشتی یا پرۆگرام وچا په‌مه‌نییا

خواندنا کوردی

بۆ پۆلا دووی بنه‌ره‌ت

دانانا لیژنه‌یه‌کی
ل وهزاره‌تا په‌روهردی

بژاره‌کرنا

سادیق ئەحمەد عوسمان روستایی
سه‌لیم عه‌لی عومەر وه‌رمیلی
محهمەد نوری عه‌بدی
ئەسعه‌د حامد محهمەد

پیداچوون

لیژنه‌یه‌ک ژریشه‌به‌ریا گشتی یا په‌روهردا پارێزگه‌ها دهوکی

سہرپہرشتی زانستی یی چاپی: سادق ٹہمہد عوسمان - سلیم علی عمر وہرمیلی
سہرپہرشتی ہونہری یی چاپی: عثمان پیرداود کواز - سعد محمد شریف صالح
دیزاین و بہرگ و نامادہ کرنا ویئہ یان: عادل زرار آمین
جیبہ جیکرنا بزارہ کرنا ہونہری: عدنان أحمد خالد

پیشہ کی

ماموستائی ریزدار:

ب مہرہ ما گھورین و دانانا پروگرامی زمانی کوردی ب شیوہ زاری
کرمانجیا ژووری زمانی دایکی، چندین کومبوون دگہل ماموستایین
ہریمی و پسرور و شاره زایان ہاتنہ ئہ نجامدان. ہر بو قی مہ بہستی
چندین سمینار دگہل ہمی چین و تویتین پھیوہندیار دتی بواری دا
ہاتنہ گریدان، ہژی گوتنی یہ دہولین گھورین و دانانا پروگرامین
زمانی کوردیدا، ماموستا و پسرورین سہرجم پاریزگہ ہین ہریمہ
کوردستانی پشکداربوون، لہوراجھی شانازییہ، ئامازہ ب ہندی
بکہین کو ئہ ف پرتووکہ بہرہمی تویتہ کا بہرہمدارا ماموستا و
شارہ زایانہ، ل ہمی قوتابخانیت بنہرہت ل پاریزگہا دھوکی و
دہقرین نازاد کری ژی دہیتہ خواندن .

ل دو ماہی ہیقیدارین ژ ماموستایین ہیژا مہ بی بہر نہ کہن
ژتیبینی و بو چونین خو، ہر تشتہ کی ل سہر قی پرتووکی و قان
بابہتان ہہیت ب ریکا پھروہردین خو ئاگہ ہداریا مہ بکہن.
ژ بہرکو دادچاپین داہاتی دا تیبینی و دیتنا ہوہ بہینہ بہرچاف کرن.
دگہل ریزو سوپاسی یین مہ...

لیژنا

ہہ قشکا دانانی

وہرزی ٹیکہ

راهینان (۱)

قوتابیئی خوشتقی، قان قلاهیین ل خواری ب پیتته کا گونجای تهمام

بکه:

ن

بز....

ت

په....

پ

قا....

ب

که له با....

غ

ق....

ع

به....

ش

ره....

س

پا....

هـ

.....رميك

ف

دا.....

ف

كه.....

ق

به.....

چ

هر.....

ج

سا.....

خ

شا.....

ح

تيمسا.....

گ

گور....

ک

مریش....

ل

با....

ل

د....

ه

ب.... راز

وو

ژ.... ر

ؤ

گ.... زک

و

که....

ا

م... ر

د

... هرزی

ی

پ... پ

ی

تاژ... تاژ

ژ

... یژی

ز

ب... ن

ر

بازا... بازار

ر

که ... که

ل

پرتہقا ... پرتہقا

م

کہلہ... کھلہ

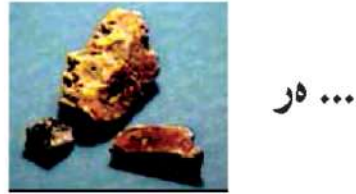
ئ

اف ... اف

راهینان (۲)

باش بنیره شان وینه یینل خواری، ب دهنگی ناڤین وان بیژه، پاشی ب پیته کا گونجای په یقی ته مام بکه.

ک ک

نو... نو

ا ا

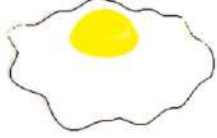
گو... گو

ل ل

مه... مه

ه ه

هه... هه

پف... پف

ح ح

پشتر... پشتر

ا ا

اا... اا

گ گ

زنه... زنه

ف ف

ده... ده

هستیره... هستیره

ا... ا

چ چ

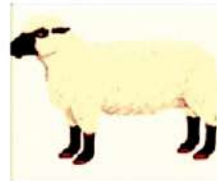

پوکه... پوکه

هر... هر

خ خ

بهر... بهر

اا... اا

ورما... ورما

ق ق

... از

... مروء

... ن

... به

... ش ... ان

... د ... ر

ی ی

... ریث

... پ

... نار

ه ه

... اری

... ش ... ر

... به ... ار

ه

... عور

... با ...

ع ع

غ غ

... با ...

... ر ...

م م

... ش ...

... هرب

... اردان

... وم

قان پەيشيىن ل خوارى بکه برکه برکه :

وه ره ← وه ره

زۆراب ← زۆ....

نازه ← نا...

نهوزاد ← نهو...

نانهوا ← ... نه ...

باران ← با....

مامه ←

گهرما ←

ڦان پیتین ل خوارئ لیکنده و پهیقان ژئ دروست بکه:

سه،ه،ر،د،ا،ر = (سهردار)

ک،و،ر،د،س،ت،ا،ن = ()

ئ،ا،ل،ا = ()

ج،گ،ه،ر،خ،و،ی،ن = ()

س،ر،و،د = ()

ق،و،ت،ا،ب،ی = ()

د،ا،و،ه،ت = ()

م،ؤ،س،ی،ق،ا = ()

ز،ڦ،س،ت،ا،ن = ()

ق،و،ت،ا،ب،خ،ا،ن،ه = ()

م،ا،م،ؤ،س،ت،ا = ()

ڦان پيت و برگين ل خوارى ليکبه و پهيڦان ڙي دروست بکه:

دا... ده = (داده)

() = کا... که

() = خا... ځه

() = پوو... ري

() = ٽا... را... م

() = خ، و، ا، ن، د، ن

() = پ، ه، ر، د، ا، خ

() = ب، ه، ي، ا، ن، ي

نُهف مروفه كار دكهن

نوژدار

نه خوشی چاره سهر دكه ت.

ماموستا

قوتابی فیّر دكه ت.

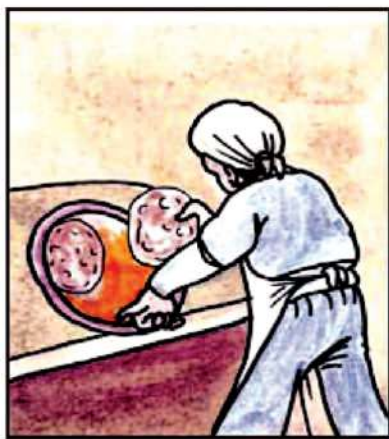
نژیار

دیواری دنژنیت.

دارتاش

کورسیی چیدكه ت.

نانپيژ
ناني دپيژيت.

جووتيار
زهقيي دكيليت.

ئاسنگهر
په نجهري چيدكەت.

گۆشتفرووش
گۆشتي دفرۆشيت.

راهینان

خویندکارین خوشتقی، فان رستهیین ل خواری ته مام بکه:

۱. نانی دپیژیت.
۲. په نجهری چید که ت.
۳. گوشتی دفرۆشیت.
۴. جووتیار دکیلیت.
۵. کورسیی چید که ت.
۶. نوژدار چاره سهر دکه ت.

چالاکى (۱)

قوتابییی خوشتقی، ئەف مروۆیین ل خواری چ کار دکه ن. پاشی فان
فالاھییین ل خواری ب وان ناڤین دناڤ لاکیشاندا ته مام بکه.

شوفیر، سهر تراش، بویاغچی، دوکاندار

۱. نازاد دیواری بویاغ دکه ت.

نازاد یه.

۲. کاوه ترۆمییلی دهاژۆت.

کاوه ه.

۳. نهوزاد ل دوکانی تستان دفرۆشیت.

نهوزاد ه.

۴. کارزان مقهس و شهی ب کاردئینیت.

کارزان ه

چالاکى (۳)

قوتابیئی خوشتقی قی ریژا ل خواری سی جاران دناف دهفتهرا

خودا بنقیسه.

(زارۆك پاشهروژا وهلاتی خوئی)

<u>په یف</u>	:	<u>واتا</u>
فیردکەت	:	هیدکەت
نوژدار	:	پزیشک
نه خوش	:	نه ساخ
نژیار	:	هوستا
نانپیژ	:	نانهوا
زارۆك	:	مندال
خوشتقی	:	خوشه ویست

زارۆكى ژير

ئەز زارۆكەكى ژيرم. خویندكارهكى پاكثو زيرەكم، سپیدەیان زوو
ژخه و رادبم. رۆژ باشیی ل ئەندامین خیزانا خو دکەم. ب ئاقی و سابوونی
دەست و دەق و چاقین خو دشۆم. هییدی تیشتی دخۆم، پاشی جلكیت خو
دی کەمه بهرخو و دی جانتا خو هه لگرم و دی بو قوتابخانی
چم، دی بیدەنگ روونم و دی گوهدارییا مامۆستای کەم.

راهیتان (۱)

قوتابیئی خوشتقی، بهرسقا فان پرسیارین ل خواری بده:

۱. زاروکی ژیر کهنگی ژخه و رادیت؟

۲. چهوا تیشتی بخوین؟

۳. دناق پوئیدا چ بکهین؟

راهیتان (۲)

قوتابیئی خوشتقی، فان قلاهیین ل خواری ب په یقه کا گونجای پرپکه:

۱. سپیدهیان زوو رادیم.

۲. ب دهست و دهف و چاقین خو دشوم.

۳. گوهدارییا دکهم.

چالاکى (۱)

پرسیار: ماموستا دپرسیت:

- تۆ چهوا ل قوتابخانی روژباشیی ل ماموستا و هه قالین خو دکهی؟

- ههر قوتابییهك ژ ههوه بهحسی دهمی بینقدانی دناقبهرا خو

وهه قالین خودا بکهت، نهو چ دکهت؟

واتای په‌یشان

<u>په‌یښ</u>	<u>واتا</u>
سپیده‌یان	: به‌یانیان
رادبم	: هه‌لده‌ستم
دی‌چم	: ده‌روم
هیدی	: هیمنی
پاشی	: دواپی

مۆسىقا

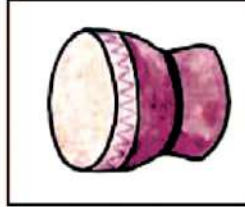
مۆسىقا ئەو دەنگ و ئاوازىن خۆشنى ل گەل ستران و داوھت و ديلان و
گۆقەند و شاهیى. ئەوا ژ ئامیرین مۆسیقایى دەردكە قىت. خوشى و شادیى
دئىخیتە دلی مرقى، مرقى پى دلوخ و شاد دىت .

ئامیرین مۆسیقایى ئەقەنە

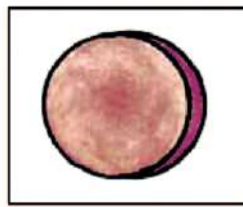
دھۆل

تمبلك

دەف

۱- پیستەیی

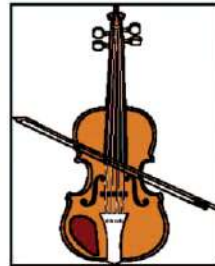
گیتار

عوود

كەمانچە

۲- ژیدار:-

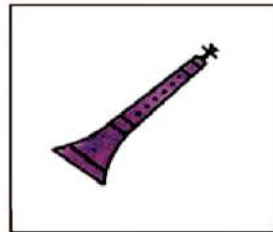
دودك

بلویل

زۆرنا

۳- پفدار:-

راهینان

قوتابیین خوشتقی، بهرسقا فان پرسیارین ل خواری بدہ:

۱. دہف وتملکی ب چ لیددہن؟

۲. بلویل ب چ لیددہن؟

چالاکي (۱)

خویندکارین خوشتقی، ب ئیک ژفان پھیقین دناق لاکیشاندا فان

قالاهیین ل خواری پی پر بکہ:

۱. لگهل سترانان لیددہن.

۲. ئامیره کی ژیداره.

۳. مؤسیقا دئیخیتهد دلئ مروقیدا.

۴. ئامیره کی پفداره.

گیتار، بلویل، مؤسیقا، کہمانچه

چالاکي (۲)

قوتابیین خوشتقی، ب دہنگی زارقه کرنا ئامیرین ناقین وان ل خواری

دیارگری بکہ:

دہف، زورنا، بلویل، کہمانچه

<u>په یف</u>	:	<u>واتا</u>
مۆسیقا	:	میوزیک
ستران	:	گۆرانی
گۆڤه‌ند	:	هه‌لپه‌رکی
شه‌هیانه	:	زه‌ماوه‌ند
بتنی	:	به‌ته‌نیا
بلویل	:	شمشال
پیسته‌یی	:	که‌قل

زانين

(سه عدولا ياسين)

خاندن بۆمه مفايه
مامۆستا وهك چرايه
ئهف گۆتئا كوردايه
ژبابو باپيرا مايه
قوتابيمه زۆر چاكه
خودان رهوشتي پاكم
زۆر بههيزو چالاكم
خودان وهلاتو خاكه
نابمه كورپي كولاني
دي چمه قوتابخاني
ئاڤاكه م كوردستاني

راهینان (۱)

قان قالاھیین ل خواری پر بکه:

۱. خاندن بۆمه
۲. مامۆستا وهك
۳. ئەف گۆتنا یه.
۴. ژبابو باپیرا یه.
۵. زۆر چاکم.
۶. رهوشتی پاکم.
۷. بههیزو چالاکم.
۸. خودان وهلاتو
.....
۹. دی چمه
.....
۱۰. ئاڤاکه م
.....

راهینان (۲)

قوتاییی خوشتقی، قی ریزا ل خواری هاتیه نقیسن سی جاران

ددهفته را خودا بنقیسه.

((زانین رووناھییه و نه زانین تا ریاتییه))

<u>په یف</u>	<u>واتا</u>
مفا	: قازانج ، سوود
چرا	: مؤم، شه مال
پاك	: خاوين، بژوين
هيز	: شيان
خاك	: ئهرد
دى چمه	: دهروم

ئەز زارۆكە كى كوردەم، ل كوردستانى دژىم. ئالایى من جوان و
 قەشەنگە، ژ چوار رەنگان پىكەتییە (سور، سپى، كەسك، زەر) رەنگى
 سور خوینا شەهیدانە، سپى ئاشتییە، كەسك خىرو بەرەكەتە، زەر
 تیشكا رۆژییە، ئالایى كوردستانى بلندو جوانە . ئەز دى خوینم ،
 دا د پاشەرۆژیدا . بشیم خزمەتا گەلو وەلاتى خو بکەم. هەریی بلندبیت
 ئالایى وەلاتى من بژیت كوردستان.

راهینان (۱)

خویندکاریِ خوشتقی، بهرسقا فان پرسیارین ل خواری بده.

۱. تۆل کیشه دژی؟

۲. ئالایی کوردستانی چند رهنگه؟

۳. بوچی ته دقیت بخوینی؟

راهینان (۲)

قوتاییی خوشتقی، فان قالاھیین ل خواری ب په یقین گونجای پر بکه:

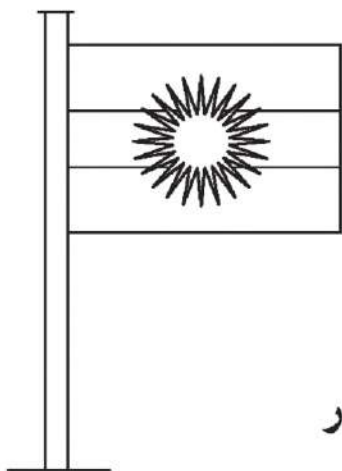
۱. ئەز زارۆکه کی کوردم ل دژیم.

۲. ئالایی من ژچاررهنگان پیکهاتییه.

سوور، کەسک،

بلندییت.....، بژی

۳. ئالایی کوردستانی جوانه .

چالاکى (۱)

قوتاييى خوشتقى ،

ئەقە ئالايى كوردستانىيە .

ئەف ئالايە چوار رەنگە .

۱. سوور ۲. سپى ۳. كەسك ۴. زەر

نۆكە تۆ ئالايى كوردستانى رەنگ بەكە .

چالاکى (۲)

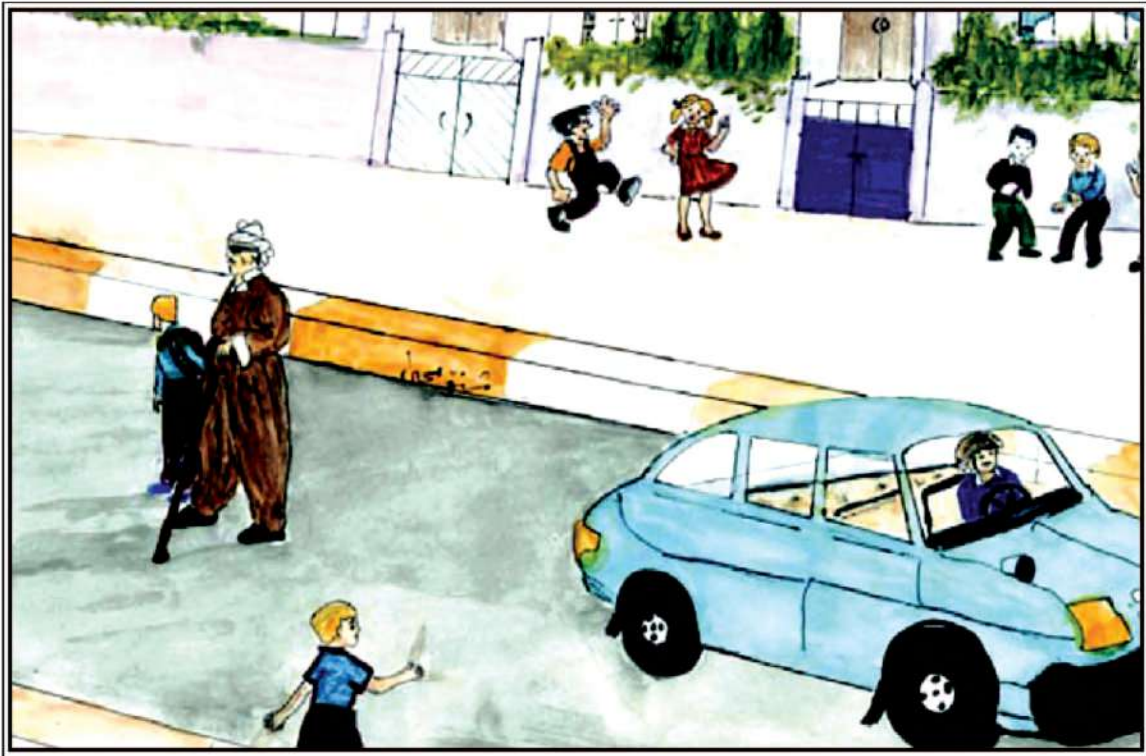
ئەز دى خوينم تاكو دپاشەرۆژیدا بشيىم خزمە تا گەلو وەلاتى خو

بەكەم .

ئەقى ريزا لسەرى سى جاران ددەفتە را خودا بنقىسە .

<u>پەيىف</u>	<u>واتا</u>
كوپ يان كچ	: رۆلە
جوانە ، سپەهى يە	: قەشەنگ
كەسك	: سەوز
پاشە رۆژ	: دوا رۆژ
بشيىم	: بتوانم
وہلات	: نيشتمان

زه لّامه كى كوره

سپیده بوو، شیرکوؤ بو قوتابخانی دچوو، زه لّامه كى كوره دیت، كهس نه بوو دهستی وی بگریت و ل جادی دهرباز بکهت، شیرکوئی دلوقان دهستی وی گرت و ژ جادی دهرباز کر. زه لّامی كوره ژى سوپاسییا وی کر چونکی هاریکاریا وی کر.

راهینان

خویندکارین خوشتقی فان قلاهیین ل خواری ب په یقه کا گونجای پر بکه:

۱. شیرکوؤ بو دچوو.
۲. شیرکوؤ زه لآمه کی دیت.
۳. شیرکوؤ زه لآمی کوره ل دهربازکر.
۴. زه لآمی کوره ژی شیرکوؤ کر.

چالاکى (۱)

- نهری زه لآمی کوره دکاریت بخوینیت؟ قوتاییی خوشتقی، قی پرسپاری ژ ماموستایی خو بکه.
- هدر قوتایییه کی هاریکاریا که سه کی کیم نهدام کریت بومه فه گیریت.

چالاکى (۲)

- هاریکاری شهنگهستی سهرکه قتنییه.
- قوتاییی خوشتقی سی جاراند ددهفته را خودا بنقیسه.

چالاکى (۳)

کۆره ← نه کۆره

قوتاييى خوشتقى ، قان په يقين ل خوارى وه كى نمونا لسهرى لييكه:

رہوا ←
ديار ←
ريک ←
په سند ←
خوش ←

<u>په يق</u>	:	<u>واتا</u>
سپيده	:	به يانى
کۆره	:	نايينا
هارىکر	:	يارمه تيدا
دشين	:	ده توانن ، دکارن
شه نگهسته	:	بناغه ، بنچينه
قه گيره	:	بيتره
قالاهى	:	بو شايى

دروشمیّ مه

زانست بوّ مه مفایه

هه‌ر ب قه‌درو بهایه

رونه‌هیا ری‌کایه

ئاینده‌یا گه‌لایه

زانست دروشمیّ مه‌یه

بنیات و شه‌نگسته‌یه

خه‌تیره ل شه‌قا تاری

رووند که‌ت هه‌می واری

ب زانین و زانستیّ

دیّ رامالین سستیّ

ب شیوه‌یه کیّ ژیهاتی

دیّ ئا‌قا که‌ین وه‌لاتی

(هه‌ژمه‌ت عبدا‌لخالق)

راهینان

شان فالاهیین ل خواری پر بکه:

۱. روناھییه و تارییه.

۲. دروشمی مهیه.

چالاکى (۱)

کاره کی باشه ته گهر ماموستا به حسى هندهك زانایین جیهانی وه کی
(ئه دیسونى، کو کاره ب چیکرییه) وهوستایین کورد وه کی (وهستا ره جه ب
کو توپ چیکرییه) بو ریقه بهرو ماموستایین قوتابخانا خوژی و بو
قوتابییان بکهت.

چالاکى (۲)

زانست بومه مفایه، ههر ب قه درو بهایه.

قى ریزا لسهرى دوو جار ان د دهفته را خودا بنقیسه .

<u>په یف</u>	:	<u>واتا</u>
مه	:	تیمه
مفا	:	قازانج، سوود
ب	:	به
بها	:	نرخ
رووناھی	:	رووناکی
ریک	:	ریگا
بنیات	:	بناغه
شه ننگسته	:	بنچینه
خه تیره	:	مه شخه ل
ل	:	له
شه ف	:	شه و
تاری	:	تاریک
هه می	:	هه موو
وار	:	وه لات، نیشتمان، شوین
رامالین	:	رامالین، لابردن
ژیّهات	:	لیّهاتوو
ئاڤا کرن	:	ئاوه دان کرن.

رهفتارین سهره دانى

سهره دان رهوشته كى جوانه ، مروڤ پى خوشتقى دبیت .

ماموستای ژ قوتاییان پرسى : شیوازین سهره دانى چنه ؟

قوتاییه ك : ئاگه داریا وان كه سان بكه یین كو ئه م سهره دانا وان دكه یین .

قوتاییه كى دى : ده می سهره دانى دیار بكه یین .

قوتاییه كى دى : خو ریكویك بكه یین .

قوتاییه كى دى : ل ده رگه هی مالا وان بده یین و سلاقی ل وان بكه یین و

داخوازا ساخله میی بو وان بخوازین .

قوتاییه كى دى : دقیت گه له ك نه ئاخقین و ده می سهره دانى دریژ نه كه یین دا

ژمه دلگران نه بن .

راهینان

خویندکاریِ خوشتقی، قان قلاهیین ل خواری ب په یقه کا گونجای پر بکه:

۱. سهره دان رهوشته کی
۲. شیوازین سهره دانی چنه؟
۳. بهری بچینه ژوورقه پیدقییه ل دهرگه هی بدهین.
۴. پیدقییه گه له ک ئاخقین.
۵. پیدقییه ده می سهره دانی

چالاکى (۱)

ماموستایی بهریر:

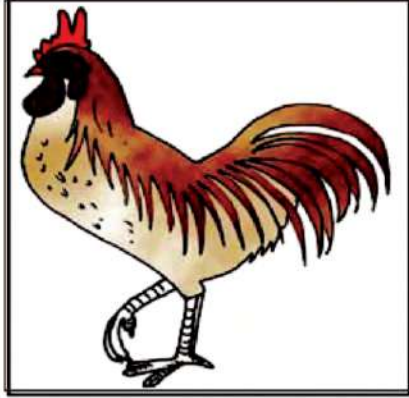
دناڤ پولیدا چیرۆکه کی ب قوتابییان چیکه، نیشاوان بده کا دی چه وان

چینه سهره دانا مالا هه قسویی خو، چهوا دی سلاقی ل وان کهین و پرسیارا

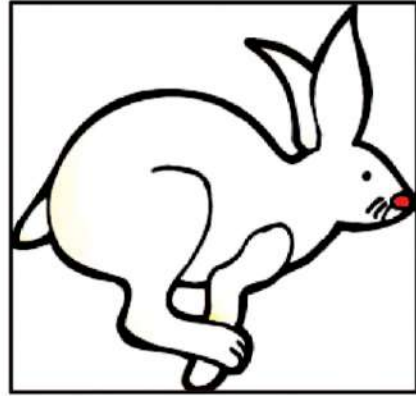
ساخله مییا وان کهین.

چالاکى (۲)

قوتاييى خوشتقى، بهرى خو بدە قان ويّنه يين ل خواري و ناقي وان لبن
ويّنه ياندا بنقيسه:

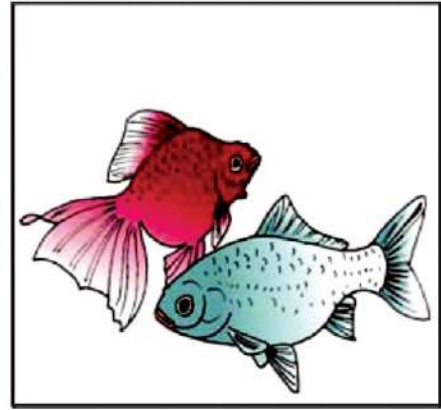
.....

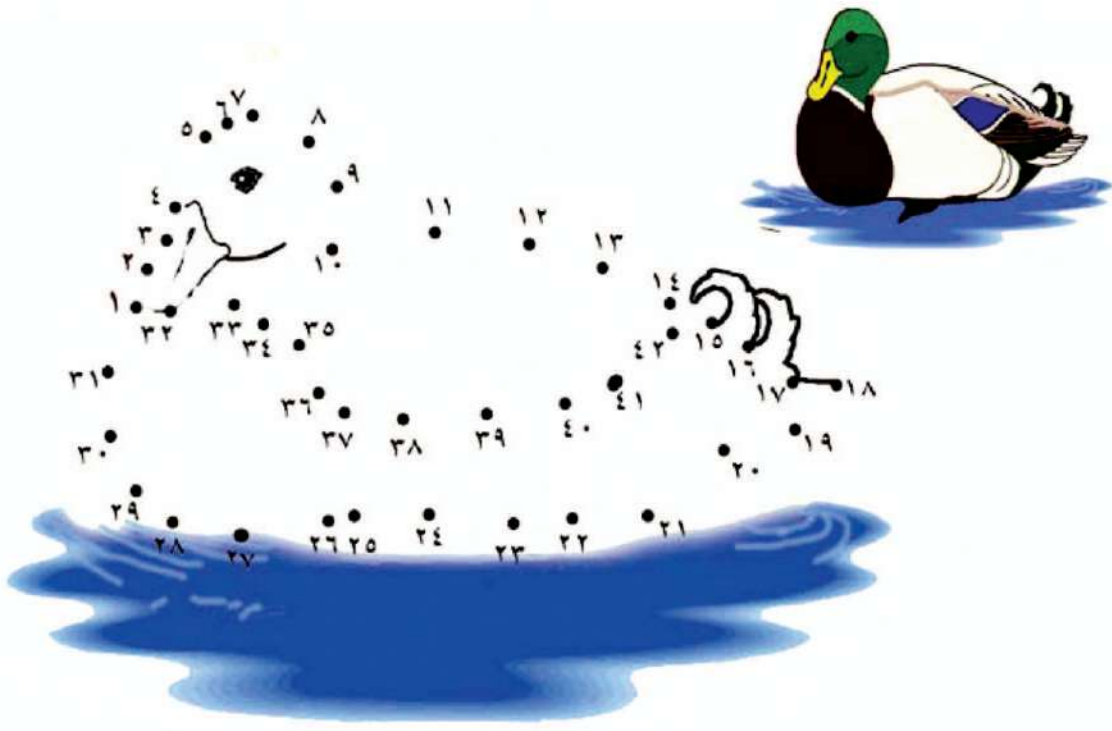
.....

.....

.....

<u>په یف</u>	:	<u>واتا</u>
خوشتقی	:	خوشه ویست
ژ	:	له
چنه؟	:	چین؟
وان	:	ئه وان
دهرگه هـ	:	دهرگا
مالاوان	:	ماله که بیان
سلاڤ کرن	:	سلاو کردن
ساخله میی	:	ته ندروستی
نه ئاخقین	:	قسه نه که یین
دا	:	تاگو
ژمه	:	له ئیمه
پیدقییه	:	پیویسته
هه قسوی	:	دراوسی
رهفتار	:	رهوشت

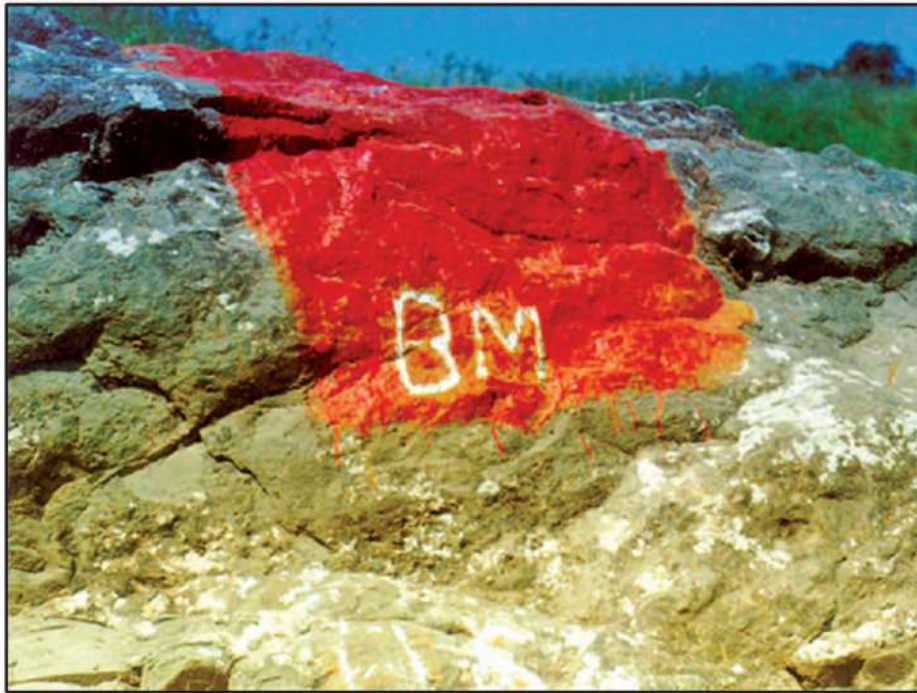
نیژیکی مینا نه به، دهستکاریی نه که
چ تشتا تیوهر نه که، چنکو کوژه که

تهقه مهنی مهتر سیدارن
نیژیکی وان نه به
بزاقا دهستکار بکرنا وان نه که

**ئەف ھېمايىن سەرى نیشانىن ھەبوونا مین و
تەقەمەنیانە، نیژیکی وان بکە**

چ جارا نیژیکی قان دهقهرین مهترسیدار نهبه

وهرزی دوی

فهرهادی نه گوهدار

فهرهاده لکی گونده کی نیژیک باژییری زاخوبوو، وهرزی بهاری بوو، گه لهك ههز دکر ل دهشت و دهراڼ بگه پیت، ئی چهند جاران دایکاوئی ناگه هدار کربوو، کو ئهف دهو روبه ره پرن ژمینین سه رده می رژیمی. فهرهادی نه گوهدار بوو. ب ئاخفتنا دایکا خو نه دکر. روژه کی چوو وان دهشت و چولان، بی ترس بو خو دگه رییا. ژنشکه کیڅه مینهك ل نیژیکی وی پهقی و پییه کی وی ژیشه کر ژوی روژی وهره که ریین فهرهادی ژمین و ته قه مینیان شه دبن، زانی کو ههر که سی ب ئاخفتنا دایک و باب و ماموستایی خو نه کهت دی تووشی ده رده سه ریی و مالویرانیی بیت.

راهینان

- خویندکاری خوشتقی، فان قالا هیین ل خواری ب په یقه کا گونجای پر بکه.
۱. فهاد خه لکی گونده کی نیژیکی باژییری بوو.
 ۲. فهادی گه له ک هه ز دکر ل بگهریت.
 ۳. فهادی ب ئاخافتنا نه دکر.
 ۴. ژنشکه کیته نیژیکی وی په قی.

چالاکي (۱)

قوتایی خوشتقی:

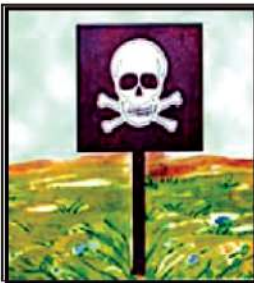
ده قهرین مین لی ههین ب فان نیشانان دهینه نیاسین:

که له کا بهران

سیگوشه یا سوور

چوارگوشه یا سوور

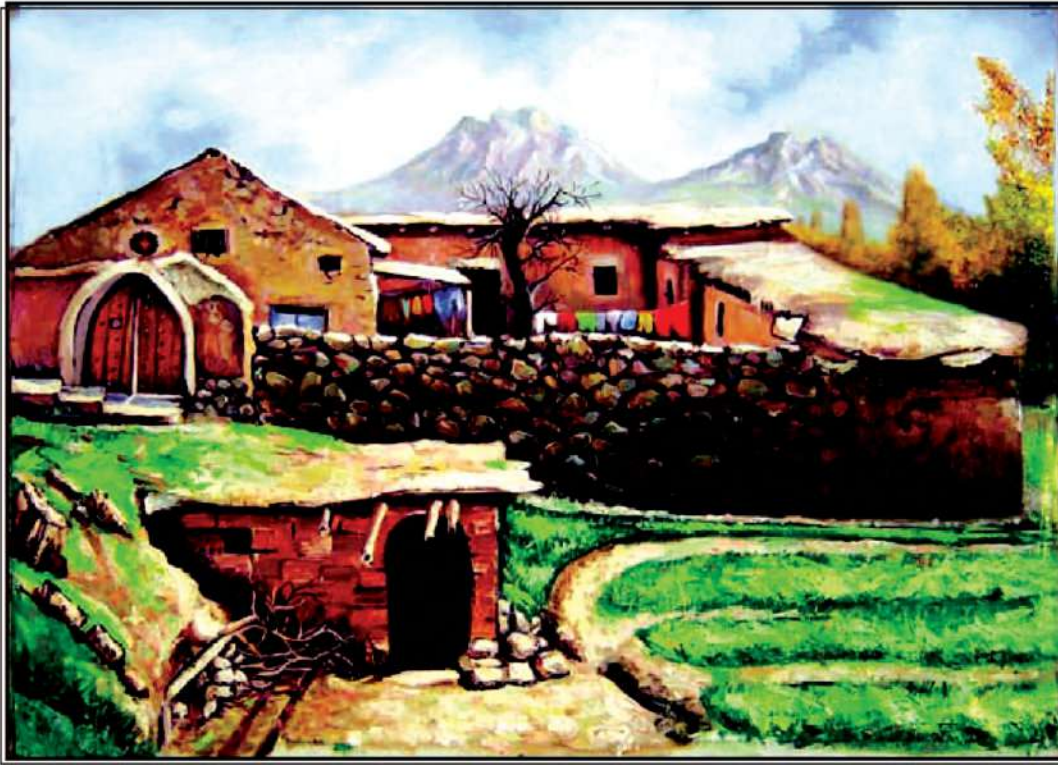
تیلین ب ستري

پرسیار

۱. ټه گهر ته مینه ک دیت دی چ که ی؟
۲. دی یاریان ب مین و ته قه مه نییا که ی؟
۳. نیشانیڼ جهی مین لی هه ین چنه؟
۴. بوچی گه له ک ده قهرین وه لاتی مه پرن ژ مینان؟

<u>په یف</u>	<u>واتا</u>
نه گوهدار	: لاسار
ژنشکه کیڼه	: له ناکاو
په قی	: ته قییه وه
ده رده سهری	: نه هامه تی
تیلین ب ستری	: ته لی درکاوی

گوند

گوند وه کی باژیرو باژیروکان نینه. خانی و ئاکنجیین وی دکیمن.
جاده و گهرماق و نه خوشخانین مهزن لی نینن.
خه لک پهزی و تهرشی و بالندان خودان دکهن، رهزو باغین فیقی هه نه.
گه نمی و جه هی و نيسك و نوکان دچینن. ژيانا گوندی گه له ک ساناهی و
خوشه. خه لکی گوندان، کاروبارین خو ب زباره و هاریکاری
ئه نجامددهن. پیدقییه بزاقی بکه یین گوندین کوردستانی ئاقه دانتر و
خوشر لی بکه یین.

راهینان

قوتاییی خوشتقی، قان په یشان بخوینه، پاشی دناق دهفته را خوډا
بنقیسه.

(باژیرک، نيسك، ساناهی، ئاقه دان، هاریکاری، په زو تهرشی)

چالاکي (۱)

۱. گوندو باژیر ب چ ژیک جودا دکهی؟
۲. ئه قین ل خواری دکیزکاندا هه یه و دکیزکاندانیسه؟
(جادین مهزن، نه خوشخانین مهزن، گهرماق، په زو تهرش، ره زو باغ،
چاندنا گه نمی و جه هی).

چالاکي (۲)

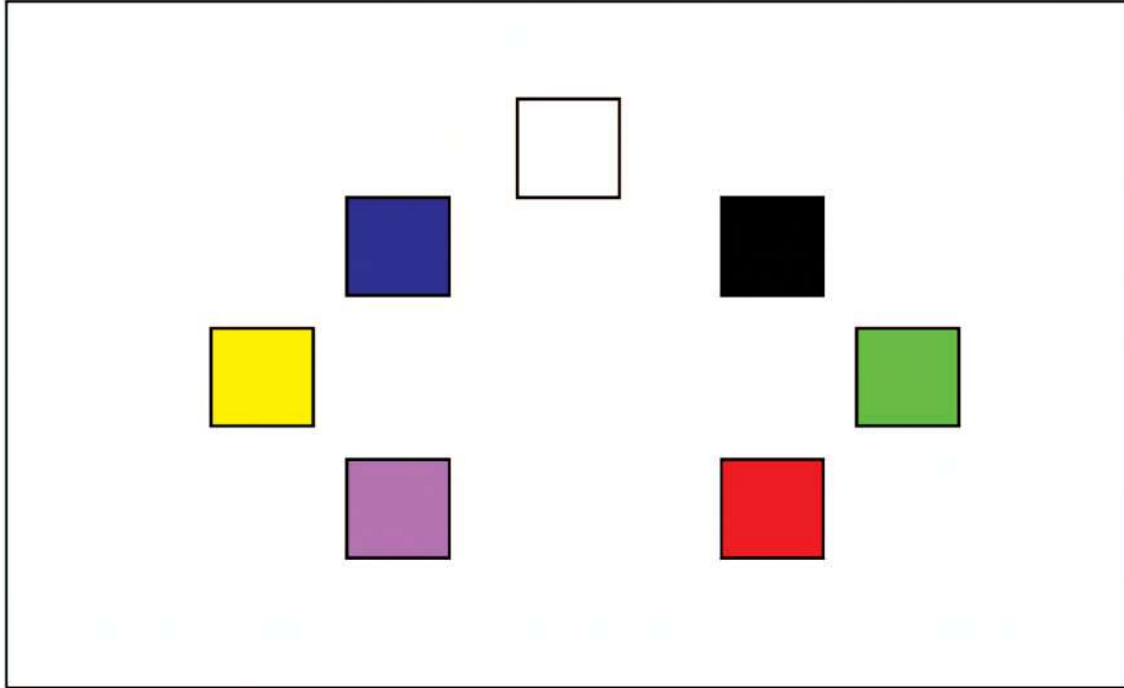
- قوتاییی خوشتقی، قان قالا هیین ل خواری ب په یقه کا گونجای پر بکه:
۱. خه لکی گوندی دچینن.
 ۲. گوند خانی و ئاکنجیین وی
 ۳. خه لکی گوندان کاروبارین خو ب ئه نجام ددهن.
 ۴. خه لکی گوندان په زی و تهرشی و بالندان دکهن.

<u>په یف</u>	:	<u>واتا</u>
بازپرک	:	شاروچکه
ټاکنجی	:	دانیشتوان
جاده	:	شه قام
گه رماښ	:	گه رماو
هاریکاری	:	هاوکاری ، یارمه تیدان
فیقی	:	میوه
بالنده	:	په له وهر
په زوتهرش	:	مهرو مالات
ټاښه دانکرن	:	ټاوه دانکرن
زیاره	:	ههروهز

رەنگ

خويند كارى خوشتقى ، ئەقېن ل خوارى رەنگن ، رەنگېن جوانن :

سپى ، رەش ، شېن ، كەسك ، زەر ، سوور ، موور

ئەگەر ھەر ئىك زۇقان رەنگان تىكەلى رەنگە كى دى بکەين .
رەنگە كى نوى ددەت . بۆرەنگ کرنا دیمەن و نیگاران چ دەمان مەحتل
نابین .

چالاکى (۱)

قان لاکيشان ب وان رهنگين لبندا هاتييه نقيسين رهنگ بکه :

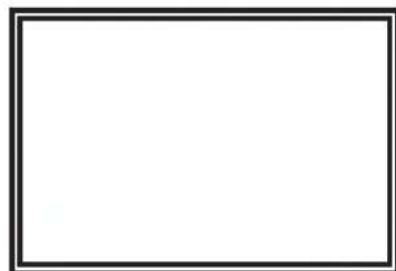
کهسک

زهر

شين

سوور

چالاکى (۲)

ئه قين ل خواری ژ چ رهنگان پیکهاتينه ؟

د دهفته را خودا بنقيسه :

۲. نيشانين هاتنو چوونى)

۱. ئالايى كوردستانى

چالاکى (۳)

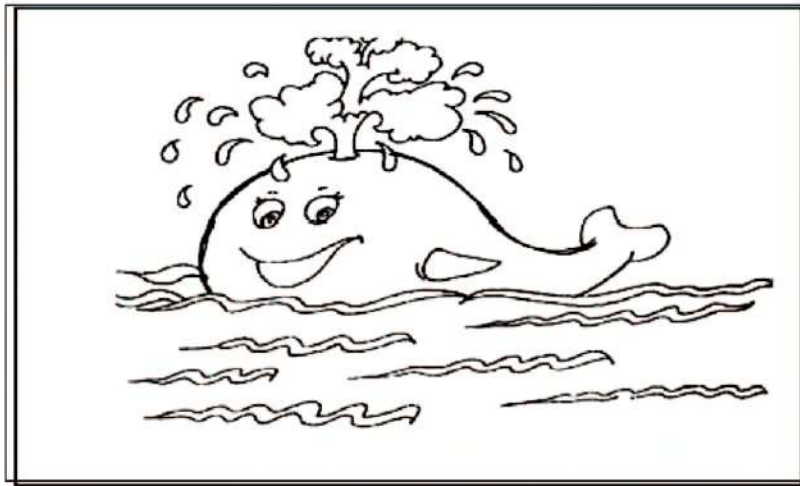
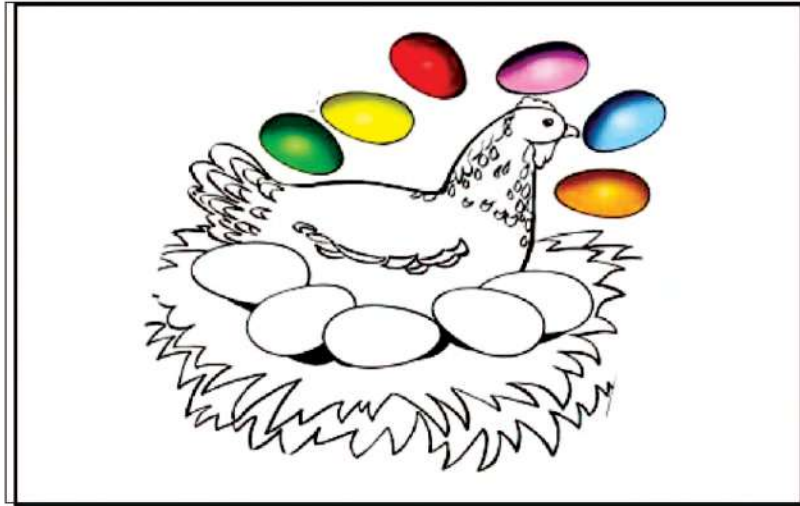
رهنگين قان ناغان ديار بکه ؟

پرته قال، خيار، شوتى، گوندور، ماست، باجان، که رهفس،

ئاسمان.

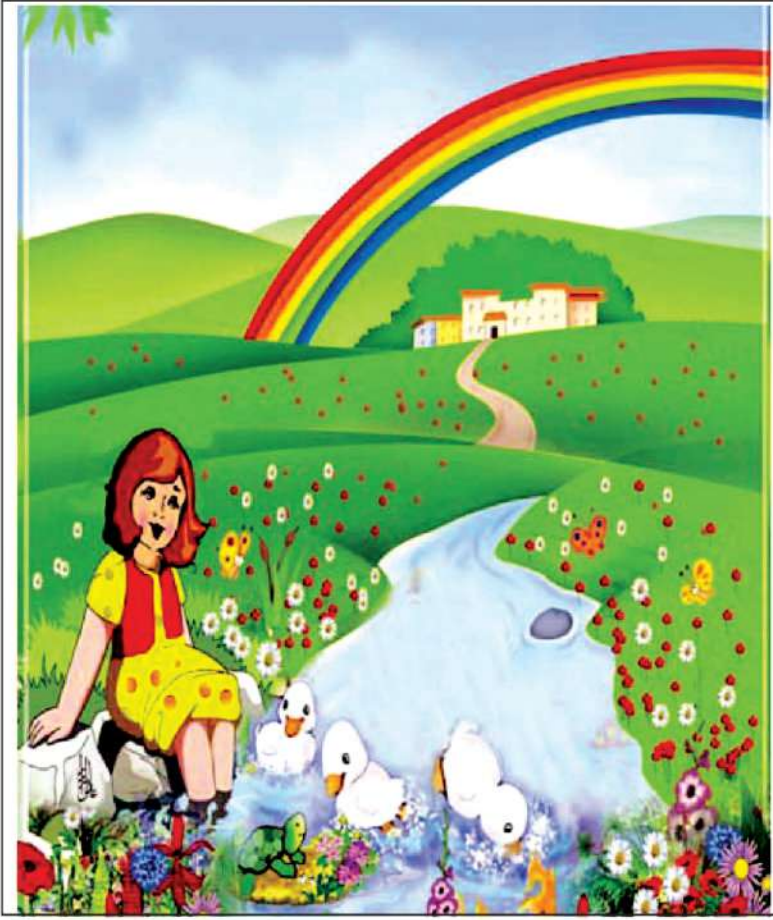
چالاکى (۴)

قان ويينه يين ل خوارى رهنگ بکه :

<u>په یف</u>	:	<u>واتا</u>
کهسک	:	سهوز
موور	:	بنه فشی
خیار	:	ئاروو
باجان رهش	:	باینجان
گوندور	:	کالهک
شوتی	:	شقتی ، زه بهش

كەسكو سۆر

رۆژە كا هەتاقە
ئەوری كر بزاقە
هات هنداقی واری
خوناقەك ژیی باری
هەتاقی لی دابوو
كفانەك پەیدا بوو
كفان كەسكو سۆرە
دیار بوو ژ دوورە
جوانە حەفت رەنگە
كەقالی قەشەنگە

(محەمەد ئەمین دۆسكی)

راہینان

۱. روژہ کا چہ وایہ؟

۲. کیّ کر بزاقہ؟

۳. چ ژئوری باری؟

۴. فان قالہیہیان پر بکہ:

۱- کفان و سورہ.

۲- جوانہ رہنگہ.

۳- کہ قالیّ

۵. فان پہیشان بنقیسہ:

جوان، خوناث، ہنداٹ، قہشہنگ

<u>پہیف</u>	:	<u>واتا</u>
قہشہنگ	:	جوان
وار	:	وہلات

هه می کار دکهن

مه موی جووته کی گاو چیل و وهردهک و مریشک و دیکلان هه بوو.
 دیکل سپیدی زوو دچوو سهربانی، ب دهنگه کی بلند بانگ
 ددا: قیق ققی قی.
 ژخه و رابن زوو ب زوو.
 وهرده کی دگوت:
 غاک... غاک... غاک... دابچینه ناف ئاڤا پاک.
 مریشکی دگوت:
 کار... کار... کار... هیکا دی کهین وه کی پار
 چیچه لوکی دگوت: چیک... چیک... چیک.
 گای دگوت: جووت.. جووت.. جووت.. دابچینه ناف زه قیی بو جووت.
 چیلی دگوت: بدوشه... بدوشه... بدوشه، کابانی توژی وهره بدوشه.

راهینان

قوتابیین خوشتقی ئەقین ل خواری چ دییژن:

۱. دیکل
۲. وەردەك
۳. مریشك
۴. چیچەلۆك
۵. چیل
۶. گا

<u>پەیف</u>	<u>واتا</u>
سپیدە	: بەیانی
چیل	: مانگا
وەردەك	: مراوی
دیکل	: كەلەباب
بلند	: بەرز
ژخەوڕابن	: لەخەو هەستن

بو کيڻه ڊڇي؟

- ٽه گهر نه خوش بووي، ڊي کيڻه ڇي؟

+ ڊي ڇمه نه خوشخاني.

- ڊي ڙ کيڻه دهرمانان ڪري؟

+ ڙ دهرمانخاني.

- ٽه گهر ته ڦيا فيري خواندنن بي، ڊي کيڻه ڇي؟

+ ڊي ڇمه قوتابخاني.

- ئەگەر تەڭشا كىتابان بىكرى، دى كىقە چى ؟

+ دى چمە كىتابخانى.

- ئەگەر تەڭشا مەلەقانىان بىكەى، دى كىقە چى ؟

+ دى چمە مەلەقانىگەھى.

- ئەگەر تەڭشا ب فرۆكى وەغەرى بىكەى، ل كىقەدى سوارى فرۆكى

بى؟

+ ل فرۆكەخانى.

- ئەگەر تەقىيا سەرى خۇب تراشى، دى كېشە چى؟
- + دى چمە سەرتراشخانى.

چالاقى (۱)

- چاى + خانە = چاىخانە
- پەيمان + گەھ = پەيمانگەھ
- خويندكارى خوشتقى، توژى قان پەيىن ل خوارى تەمام بکہ :
- ميهقان + خانە =
- گرتى + خانە =
- سەيران + گەھ =
- خوارن + گەھ =
- بەنزىن + خانە =
- فرۆكە + خانە =

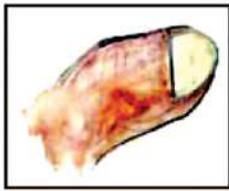
چالاکى (۲)

مامۆستايى به ريز:

بابه تى خو ب شيوى زارقه كرنى دناڤ پولىدا ژلايى چهند
قوتاييه كانقه نه نجام بده.

چالاکى (۳)

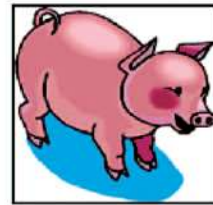
قوتاييى خوشتقى، بنيره فان وينه يان و ناڤين وان ل خواري بنقيسه،
پاشى ب پيتين ناڤين وان لاکيشين خواري پر بکه:

۳

۲

۱

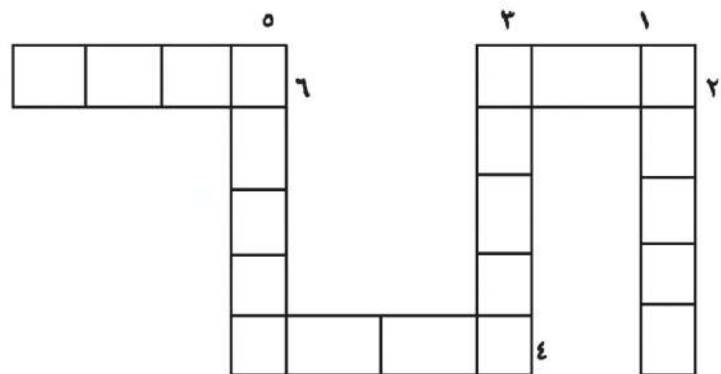
۶

۵

۴

<u>په یف</u>	:	<u>واتا</u>
نه ساخ	:	نه خوښ
ته قیا	:	ویستت
هیبوون	:	فیربوون
دی کیشه چی؟	:	روو له کوی ده که یت؟
بو کیشه؟	:	بو کوی؟
مه له فانی	:	مه له وانی
بنقیسه	:	بنوسه

دۆستى ياساي مە

پاکژم وهك گولا گەش
زارپۆکه کى هشیارم
ههست و هزر و رووناکم
کوردم کورپى کوردانم

ب جل و بهرگو ب لهش
بۆ مامۆستای گوهدارم
ئەز دل و دەر وون پاکم
دۆستى ياساو هۆزانم

راهینان

قان قالاهییا پر بکه:

- ب جل و بهرگو
- پاکژم وهک گولا
- بو ماموستای
- زاروکه کی
- تهز دل و دهروون
- ههست و هزر
- دوستی یاساو
- کورد م کوری

<u>په یف</u>		<u>واتا</u>
پاکژ	:	خاوین، بژوین
دوست	:	هه قال - هاورى

لهش ساخی

ماموستا ژ خویندکاران پرسى :

ټه وین هاریکاریا لهش ساخیامه دکهن چنه؟

- ئیکى ژ قوتاییان گوت:

* هه تاف.

- ئیکى دى گوت:

* هه وایی پاقتر و بژوین.

- قوتاییه کى دى گوت:

* تاف

ماموستای گوت:

- ئەقە ھەمى دراستن، بەلى گەلەك تىشتىن دى ژى ھەنە ۋەكى :
- ددان شووشتن و پاقتى و بژوئىنى... زوو نقتىن... و زوو ژ خەو رابوونو، خو پاراستن ژ نەساخىيان، ئەقە ژى گەلەك پىدقېنە.

پرسىيار

۱. مامۆستاي چ پرسىيار ژ قوتايىيان كر؟
۲. ھەر ئىك ژ قوتايىيان چ بەرسف دا؟
۳. مامۆستاي چ تىشتىن دى بۆلەش ساخىي ب باش زانى ؟

راهینان

۱. وانا خو بھووری بخوونہ، قالا ہیین ل خواری ب پھیئین گونجای پر بکہ:
- ئەوین هاریکاریا لەش ساخیا مە دکن ددان
،..... نقشتن، زوو ژ..... ،..... خو پاراستن
ژ.....

۲. ژ قی وانا مەخواندی چ فیڕ بووی؟

چالاکى

((خو پاراستن باشتره ژ چارهسەرکرنی))
قوتایییی خوشتقی: ئەف رستا لسهری
چوار جارن دناف دهفتهرا خودا بنقیسه.

دابه شکرنا ده می

نارین و سه فین دوو خویندکارین زیره کن. ده می خو دابه شکرینه.
سپیده یان دچنه خواندنگه هی. نیقرویان پشتی فراقینی دخون، هاری
دایک و بایین خو دکارو بارین مالیدا دکهن. ئیقاران وانه یین خو یین روژا
پاشتر به رهه ف دکهن، ب شهقی ژی ئه رکین خو به رهه ف دکهن و خوینن
زوو دنقن و زوو رادبن. نارین و سه فین خوشتقینه لنگ دایک و بایین خو،
لهوا بیدلیا وان ناکهن.

راهینان

خویندکاری خوشتقی، قان قالا هییان پربکه:

۱. نارین و سه فینی دابه شکرینه.

۲. سپیده یان دچنه

۳. ئه رکین خو دخوینن.

۴. دنقن و رادبن.

چالاکى (۱)

قوتایی خوشتقی، قی ددفته را خودا بنقیسه:

- ده م وه کی زیړییه نایت ژ ده ست بدهی.

ئه ز چه ز دکه م هر قوتاییه ک ژه وه پشته ژ قوتابخانی دچیته مال،
لسهر ده می خو باخیت.

چالاکى (۲)

شهو : شهف

قوتایی خوشتقی، توژی قان په یقین ل خواری وه کی په یقا سه ری بنقیسه.

چاو:

لیو:

سیو:

ناو:

میوان:

<u>په یف</u>	:	<u>واتا</u>
دهمی خو	:	کاتی خوټ.
دابه شکرینه	:	دابه شیان کردووه
سپیده یا	:	به یانیان
نیقرویان	:	نیوه رویان
فراقینی	:	نانی نیقرو: نانی نیوه رو
ئیقاران	:	ئیواران
به رهه ف دکهن	:	تاماده دکهن
خوشتقییه	:	خوشه ویسته

بووکا من

راست و چہ پ ژیرو ژور
بووکا منا کہزی شوور
دی کہزیٹ وی قہہینم
وہ کی بووکا خہملینم
کراسہ کی کہمہ بہر
کراسہ کی سوورو زہر
ب روژی بہمہ یاریکا
دگہل مہزنو بچووکا

موٹہ یہد تہیب

ل سالہ ۱۹۵۷ ی ل دھوکی بوویہ

راہینان

ٲان ٲالاہییان ٲرٲکہ:

۱. بووکا منا کہزی
۲. دی کہزیٲ ویّ
۳. کراسہ کی کہمہ
۴. ب روژیّ دیّ بہمہ
۵. دگہل مہزنو

خیزانه کا به خته وەر

شیرین و فەرهاد ژنو میړبوون، ئیکو دوو خوښ دڅیان، رهفتارا
وان دگهل ئیک و دگهل زاروکیڼ خوډا دیموکراسی بوو، کهسی
خورتی و زورداری له کهسی نه دکر، ههمی دهما دپیڅ خوښبوون. هیچ
نه خوښی و دووبه ره کی دناقبه را واندان نه بوو، ههر کاره کی څیابا بکه
بیروبوو چوونین ئیکو دوو ئازادانه وهر دگرت. لهوا خه لکی ههمیان
دگوت: خوزیکین وان.

راهینان

قوتاییی خوشتقی، قان قالاھیین ل خواری ب په یقه کا گونجای پر بکه:

۱. شیرین و ژنو بوون.
۲. رهفتارا وان دگهل زاروکیین واندا بوون.
۳. خه لکی همییان دگوت وان.

چالاکي (۱)

ماموستا به حسی خیزانا به خته و هرو خیزانا شهرانی بکه ت و نه نجامی
رهفتارا هه ر ئیک ژوان بو قوتایییان روون بکه ت.

چالاکي (۲)

قوتاییی خوشتقی، نه قال خواری هاتییه نقیسین دوو جاران د دهفته را
خودا بنقیسه:

(ریزگرتن ل مه زنان و خوشتقییا دناقبه را نه ندامین خیزانییدا بنیاتی
به خته و هرییا خیزانییه)

چالاکى (۳)

هەر ئىككى ژان پەيشان بگەھىنە وان پەيشىن كۆ دگەلدا رىك دكەفن.

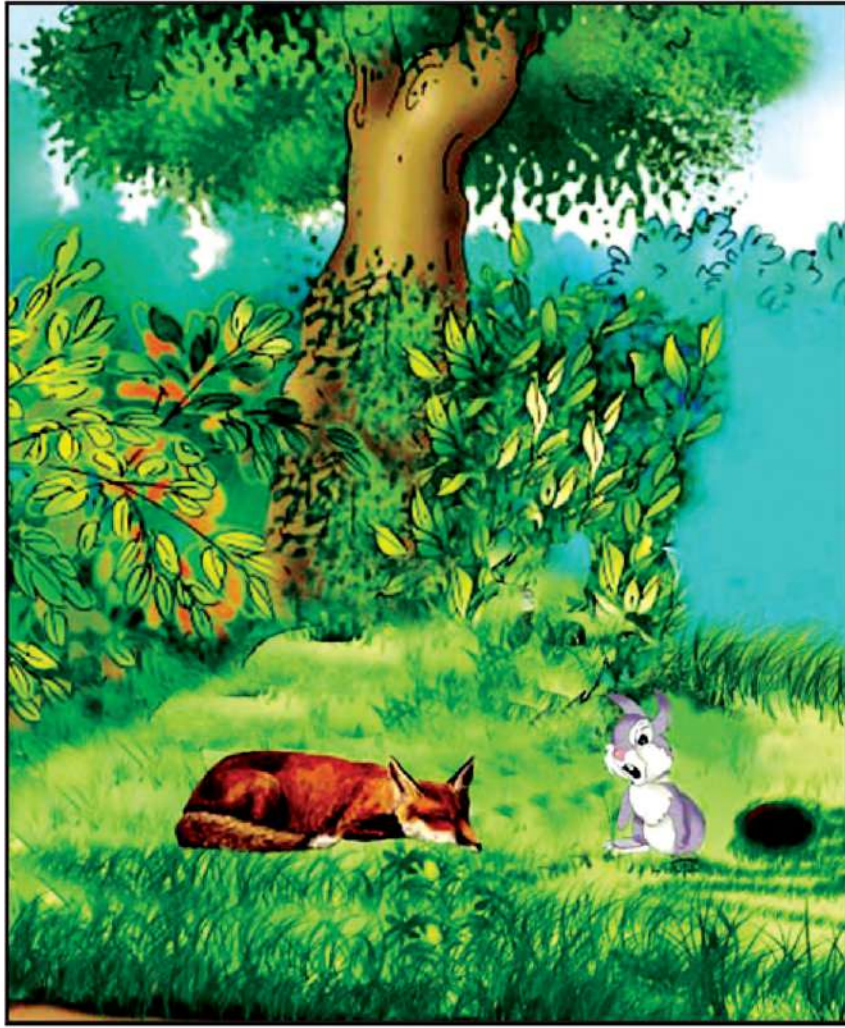
باپير	برايى دايكييه
مەت	كچا ماميه
خالەت	بابى (بابى يان دايكى) يە
مام	برايى باييه
خال	كورى يان كچا برايه
پسمام	خوشكا باييه
دۆتتام	خوشكا دايكييه
برازا	كورى ماميه

چالاکى (۴)

قوتاييى خوشتقى، بازەكى لدۆر وى پەيشى بكيشه كو دگەل پەيشىن
دى رىك ناكەثيت:

۱. باب - باليفك - برا - باپير
۲. ژن - مير - ئاگر - خوشك
۳. ماست - ئاسن - شير - پەنير
۴. كەو - شەف - روژ - نيقرو
۵. پاقتز - پەنجەر - پيس - رىكو پىك

کيٿريشڪه ڪا هشيوار

جاره ڪي روهييه ڪي ٿيا ڪيٿريشڪه ڪي بخوت، بو ٿي چهندي ڙي خو
نيڙيڪي کونجا ڪيٿريشڪي ڪر، خو ل ٿهردى دريڙ ڪرو ههردوو چاڻين خو
نقاندن، دهڻي خو گرت، دهست و پيت خو راڪيشان و خو مراند. دهمي
ڪيٿريشڪه هاتييه ٿه وروهى ب ٿي رهنگي ديتي، دلئ وي خوش بو، لئ
نهوڙا نيڙيڪ بييت چونڪي دترسييا ٿه ٿه فيلهڪ بييت بو خوارناوى بهر
ههڻ ڪر بييت. ڙ بهر هندي ب دهنگه ڪي بلند گوت:

(رووڅي هه ژارو بي گونده مريه، لي وه كي من بهيستي رووڅي
دهمي دمريت، دهڅي وي څه دبيت و پين وي بلند دبن، لي ته ز نازم
بوچي ته څ رووڅييه ده څ گرتييه و پي لي دريتر بووينه؟).
دهمي رووڅي ته څ ناخفته بهيستي، دهڅي خو څه کرو پيت خو بلند
کرن.

څيځا بو کي څریشکي دياربوو، رووڅي زيندييه، بازداو تير پي
کره کهنی.

راهینان

۱. به رسقا فان پرسیاران بده:

- کیفریشکی چ گوت؟
- بوچی رووقی چاقین خو نقاندن؟
- بوچی کیفریشکی ب رووقی کره که نی؟
- رووقی زیندی بوو یان مری بوو؟

۲. قوتابییی خوشتقی، فان په یقان بخوینه و سی جاران د دهفته را

خودا بنقیسه:

راکیشابوو

چاقین وی دنقاندی بوون

زیندی بوو

رهقی بوو

چالاکى

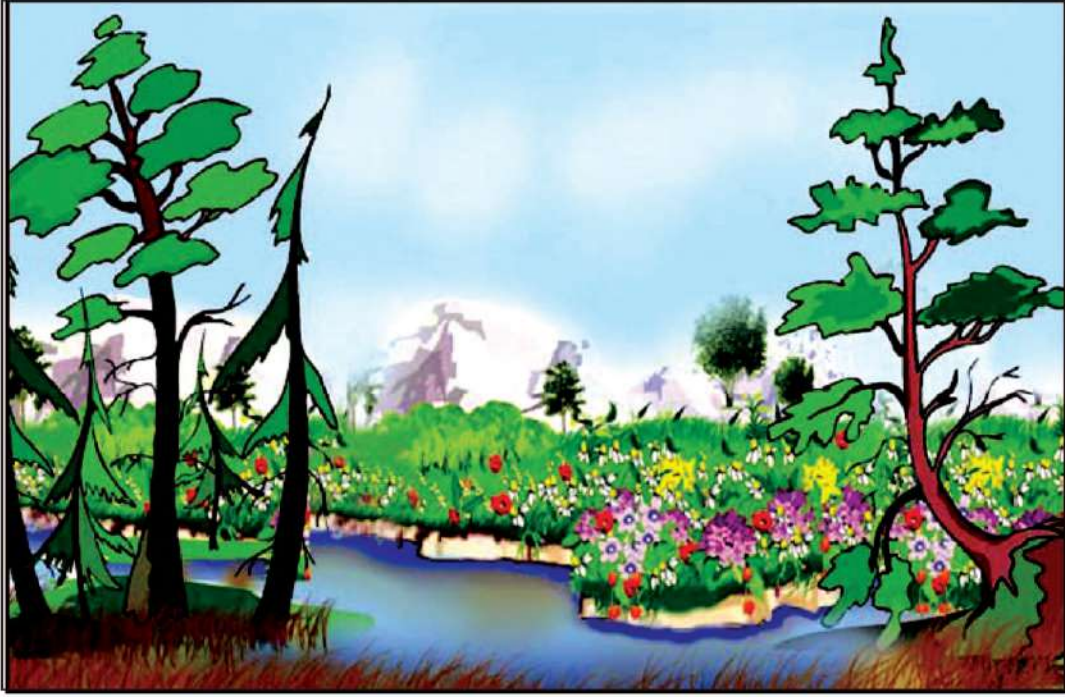
رینقیس و خوشنقیس:

قی ریژی ب خه ته کی جوان دوو جاران ددهفته را خو دابنقیسه.

رووقی نه گه هشته تری گوت یی ترشه.

<u>په یف</u>	:	<u>واتا</u>
هشیار	:	وریا
پی	:	قاچ
څه دکه ت	:	داده چه قینی
من بهیست	:	بیستوومه
بلند کر	:	به زکرد
ده ف گرتی	:	ده م گرتوو
چاف نقاندی	:	چاو نووقاو

ئاف

ئاف ژېدهرى ژيانىيە، ژيان بى ئاف نايىت، مروڤ و گيانه وەر و رووهك بى ئاف ناژين، لهوا پېدقئيه ئاقى ب ههروه نه دهين و پيس نه كهين و مه ئاگهه ل ئاڤا كانى و كاريزاو جوڤاو رووباران بيت.

كوردستانا مه وهلاته كى ب ئاقه، ژ به فرو بارانين زڤستانى و بهارى زور دبيت. سهروكانى دزىن. ئاف بو ههمى كارو بارين روژانه ب كاردهيىت، لهوا پېدقئيه ئهم ههمى ريىزى ل ئاقى بگرين و لنك مهيا پيروزيىت، چونكى بهردهواميى ب ژيانا مه ددهت.

راهینان (۱)

قان پەیشان ل دەفتەرا خو بنقیسە:

کانی، کاریز، جۆك، رووبار، دەریا

راهینان (۲)

پرسیار:

۱. کیژوەلات ب ئاقە؟

۲. ژیدەرین ئاق پی زۆر دبن چنە؟

۳. دقیت ئەم ریژی ل چ بگرین و لدەف مەیا پیروزییت؟

چالاکى (۱)

- مامۆستا، چەوا باران دباریت بو قوتابیان روون بکە؟

- مامۆستا، ژ قوتابیان بپرسە چ جورى ئاقى قەخوین؟

چالاکى (۲)

خويندكارى زيرەك بەرسقا گونجاي ھەلبەشپەرە:

۱. ئاڧا..... ئاڧە خۆين.

(پيس، پاقر، شيلى)

۲. بى ئاڧ ئاڧىت.

(بەر، ئاسن، رووگ)

۳. ھاتنا بە فرو بارانان كانىيان.....

(زۆر دكەت، ھشك دكەت، كيم دكەت)

۴. ئاڧ ب ھەروەدان كارەكى.....

(باشە، خراپە، ريكوپيىكە)

چالاکى (۳)

ناف ← ناقدار

برين ← بريندار

قوتاييى خوشتقى، قان پەيشين ل خواري وه كي بين سەرى ليىكه:

← خيزان

← ميهقان

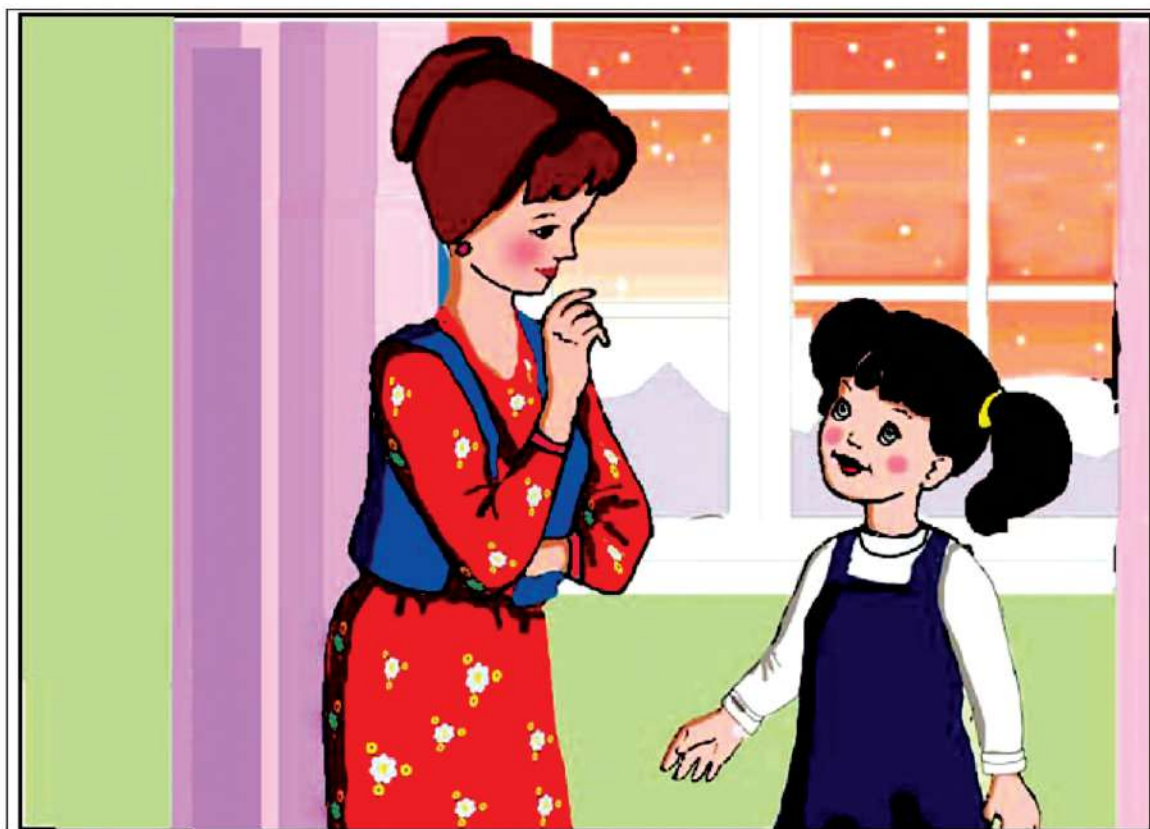
← ناز

← دل

← گوھ

<u>پەيف</u>	<u>واتا</u>
سەروکانى	: سەرچاوه - ژيډەر
لهوا	: بوّيه
دقيت	: دەبيت
ددهت	: دبه خشيت
گياندهور	: گيانله بهر
مه ، ئەم	: ئيمه

راستیڤی

راستیڤی رهوشته کی پیروژه، کاری مروقی ریزدارو باشه. مروف پی
سهرهرازو خوشتقی دبیت، خه لک باوهری پی دئینینو، کورد دبیتن:
راستی ریکا خودییه.

دقیت ئەم ههردەم راستیی بیژین و چ جار ان درهوان نه کهین، دا دایک و
باب و خوشک و براو مامۆستاو هه قالین مه باوهری ب مه هه دبیت و
هاریکاریا مه بکهن.

راهینان

قوتاییی خوشتقی، فان قالاھیین ل خواری ب په یقین گونجای پر بکه:

۱. راستبیژی پیروزه.
۲. کاری مروقی و
۳. مروف پی و خوشتقی دبیت.
۴. چ جارن نه کهین؟
۵. پیدقییه ئەم خوژ دوور بیخین.

چالاکى (۱)

ماموستا به حسی چاکیین راستی گوتنی و زیانین دره و کرنی بو قوتایییان بکهت.

چالاکى (۲)

راسته یان خهلهته؟

راست	خهلهته

۱. باب و باپیرین مه راستبیژی کربوو دروشمی خو.
۲. راستبیژی رهوشته کی کریتته.
۳. پیدقییه مروف دئاخفتن و کارین خودا راست بیت.
۴. دره و کرن مروقی سهره راز دکته.
۵. قوتاییی راستبیژ خوشتقییه.

چالاکى (۳)

قوتاييى خوشتقى، قان په يقان بخوينه و رسته يين دروست ژى چيىكه:

۱. راستبيژى، پيروزه، رهوشته كى

۲. قوتايى، ئاخفتن و كارين، راستين، پيدقييه، وى

۳. سهر فه رازو خوشتقى، پى، مروف، دبیت

۴. ريكا، خودييه، راستى

<u>په يىف</u>	<u>واتا</u>
راستبيژى	: راستگويى
سهر فه رازى	: سهر بلندى
خوشتقى	: خوشه ويست
دقيت	: پيوسته
دره و	: درو
هاريكارى	: يارمه تى، هاوكارى
ئهم	: ئيمه

بەلاتىنك

بەلاتىنكا رەنگىنم
كەسك و سۆرۈ رەنگىنم
پەرىن مەن رەنگ و رەنگە
بھارا مەن پەر شەنگە

دفرم ناڧ باغستانا
ناڧ بىھنا گولستانا
ناڧى مەن چەند شرىنە
دلى مەن پەر ئەڧىنە

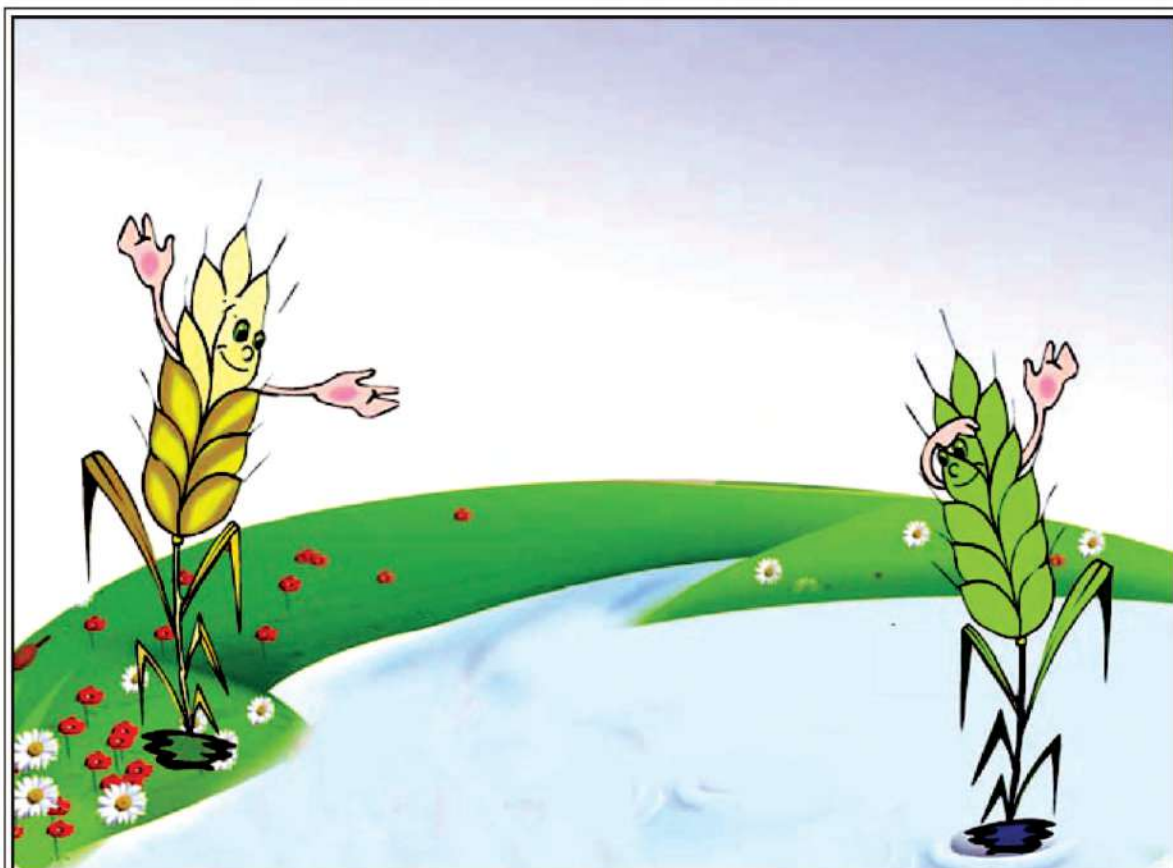
ئەز ھەڧالا گولامە
ئەز نەخشىنا دلامە
ئەزم كچا بھارى
ل نىسان و ئادارى

ھەڧالا كچو كورا
گەل ھەڧالو ھوگرا
ئەز نازك و نازدارم
سڧكم بى ئازارم

(سەبرى بۆتانى)

<u>په یف</u>	:	<u>واتا</u>
به لاتنیک	:	په پووله
په رین من	:	بالین من، باله کانم
بیهن	:	بون
ته فین	:	خوشه ویستی، تهوین
سقم	:	سووکم

هه ئه په يقينا گه نهي و برنجي

گه نهم: ئەز گه نهم، باشتريه به ره مهي جي هاني مه، خوارنا سه ره كييا
ماقوول و هه ژارانم.

برنج: ئەز برنجم، خوارنه كا گه لهك ب تامم، هه ژارو دهوله مه ند هه ز
دكهن من بخون.

گه نهم: ژبلي ناني، گه لهك خوارنا دي ژمن دروست دييت، وه كي
ساقاري و دانقوتي و دانه يرك و کوتلكان.

برنج: ئەز ژي، برنج و کوتلك و په لاف ژمن دروست دبن.

گەنم: من گەلەك پیدقی ب ئاقى نینه ، ب ئاڧا بارانى تیر دېم و مەزن
دېم.

برنج: من گەلەك پیدقی ب ئاقى ھەيە ، لەوال دەقەرین ئاق لى ھەى
شین دېم.

گەنم: ئەز چەند جوۆرم ل كوردستانى ل وەرزى پايىزى دەيمە چاندن.
برنج: ئەز ژى گەلەك جوۆرم دماوى سالە كيدا چەند جاران دەيمە
چاندن.

راهینان

خویندکاری خوشتقی، فان قالاھییان ب په یقین گونجای پر بکه:

۱. گهنم ل وهرزی دهیته چاندن.
۲. نارو و ژ بهرهمی گهنینه.
۳. برنج گه لهک پیدقی ب هه یه.
۴. ل ماوی ساله کیدا چندن جارن دهیته چاندن؟
۵. برنج ل دهقرا شیندبیت.

چالاکي (۱)

قوتایی خوشتقی، ئەقا خواری هاتییه نقیسین ددهفته را خودا بنقیسه :

(گهنم خوارنه کا سه ره کییا مروقانه، لهوا پیدقی ریز لی گرتنییه)

چالاکى (۲)

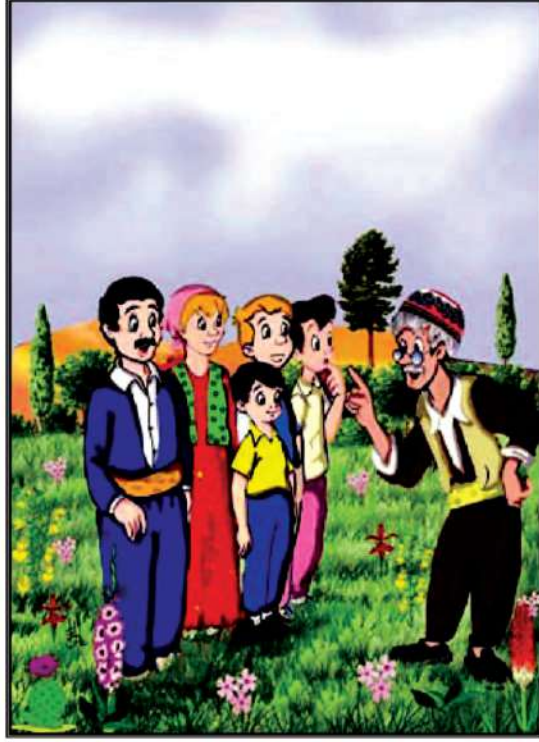
قوتاييى خوشتقى، قان پەيىن ل خوارى بخوينه، ئەو تىشتى دەيتە
خوارن ناڧى وى ل خانا بەرامبەر بنقىسە:

(سىڧ، پەنجەرك، گىزەر، ئاگر، ھرمىك، كراس، برنج، ساڧار،
ترى، زەيتوون، ديوار، دەرگەھ، نان، ماسى، پىنقىس، پىڧاز)

دەيتە خوارن	ناھيتە خوارن

پەيىڧ	دانهيرك	:	گەنمى قوتايى	واتا
دانقوت	دانقوت	:	داندوك	
كوتلك	كوتلك	:	كفتە	
پەلاڧ	پەلاڧ	:	پلاو - برنجا سىپى ئانكو سادە	
پىدڧى	پىدڧى	:	ويست	
مەزن دىم	مەزن دىم	:	گەورە دەبم	
دەڧەر	دەڧەر	:	ناوچە	

گۆتۈن مەزنان

بابو باپىرىن مە مەرۆقىن ژىرو خودان سەربۆر بوون ، دنيا دىتیبوون و ،
گەلەك پەند د ژيانا خۇدا وەرگرتبوون ، ئاخفتىن وان ھەمى ب جھبوون
، پر واتا بوون ، ھەمى پەندو شىرەت و ئاموژگارى بوون ، ئەقىن
خارى ھندەك ژ پەندىن وانن .

- ۱ . رىنجهرى خۇبە ، خوشتقىي خەلكى بە .
- ۲ . ئەگەر گول نەبى ، ستىرى نەبە .
- ۳ . ناننى خۇ بخۇب ئاقى ، منەتا خەلكى بەھاقى .
- ۴ . ھەتا نىقا دەستى رەش نەبىت ، تامادەقى خوش نابىت .
- ۵ . راستى دناڧ ئاگرىدا ناسوژىت .

راهینان (۱)

خویندکارین خوشتقی، فان گوتنن ل خواری ته مام بکه:

۱. رینجبه ری خوشتقی.....

۲. نه گهر نه بی، نه به.

۳. نانی بخوب منه تا بهاقی.

۴. هه تا نیقا رهش نه بیت، تاما خوش

نابیت.

راهینان (۲)

قوتابیین خوشتقی، ههر ئیک هه وه ل مال پینج گوتنن مه زان ژ

ده بیابین خو پرسیت ودقان قالا هیاندا بنقیسیت:

..... ۱

..... ۲

..... ۳

..... ۴

..... ۵

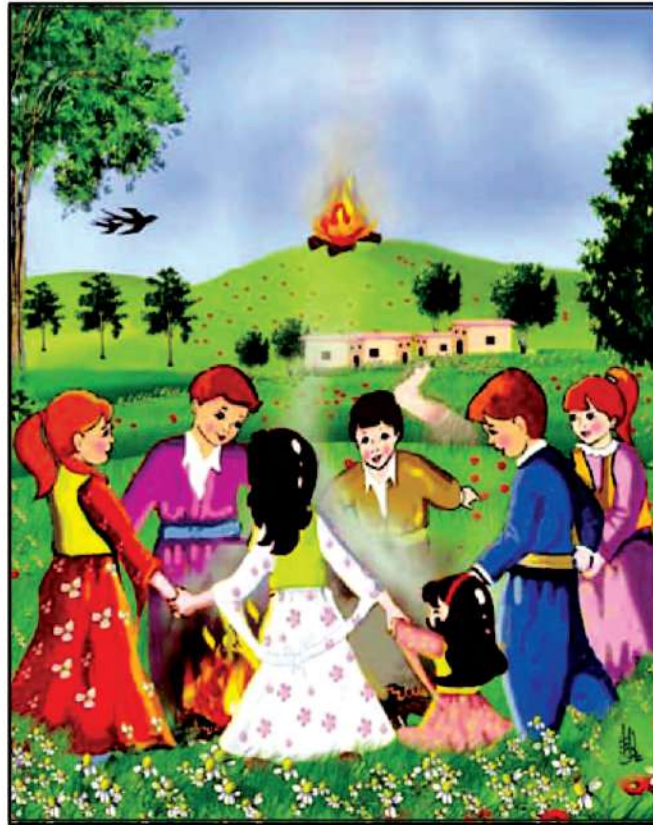
راهینان (۳)

قوتایییِ خوشتقی، قان په یقان پینج جاران ددهفته را خودا بنقیسه.

﴿رینجهر، ستري، گول، شیرت، ژیر﴾

<u>په یف</u>	<u>واتا</u>
ژیر	: ئاقل، هوشمه ند
ئاخفتن	: ئاخاوتن
ب جهبوون	: به جی بوون
شیرت	: ئاموژگاری
خوشتقی	: خوشه ویست
بهاقی	: فری بده

هئقییا زارۆکان

ئەم زارۆکییەن جوانین، نەقییەن پاشەرۆژا ژیانین، مەگەلەك حەز ل
خواندنه ، ژیان و پێشكەفتنه، دقیت چاقدیرییا مەبکەن، مافییەن مە
مسوگەر بکەن.

گوھی خو بدەنه مە، گوهدارییا هزروبرییەن مە بکەن، ئازاد بین د
هاتن وچوونییدا، ل خواندن و گفتوگویییدا.

پیدقییه قوتابخانە و نەخۆشخانە مە هەبن، ب زمانی خو باخقین و
بخوینین. نابیت کاری گران ب مە بکەن.

دقیت بی جوداییا ئایین و زمان وەك یەك ل وەلاتی خو بژین.

راهینان

۱. زارۆکان حەز ل چیه ؟

زارۆکان حەز ل، و و

۲. ل خواندنگه هی فیری چ دین؟ (خواندن و نقیسن)

ل قوتابخانی فیری و

۳. مفای نه خوشخانی چیه؟ (چاکدیت).

ل نه خوشخانی نه ساخ قه.

چالاکى (۱)

- بلا مامۆستا به حسی (ئەرك و مافان) بۆ قوتاییان بکەت.

- بلا قوتایی به حسی پاشەرۆژا خو بکەن، حەز دکەن د پاشەرۆژیدا

ببە چ؟

- بلا قوتایی (ب هاریکاریا مامۆستایی خو) به حسی ئەرکی قوتابخانی و

نه خوشخانی بکەن.

چالاکى (۲)

ژمارين راست يان خه له ت ژ فان رسته ين ل خواري دخشته يدا بنقيسه :

۱. ئەم زارۆك چه ز ژ خواندنى ناکه ين.

۲. پيدقييه زارۆكان قوتابخانه و نه خوشخانه هه بن.

۳. ناييت كاريين گران ب زارۆكان بکه ين.

۴. گوهدارى يا زارۆكان ناکه ين.

۵. پيدقييه هه مى زارۆك ب زمانى خو بخوينن.

۶. دقيت قوتابى ب ئاخافتنا ماموستاي بکه ت.

خه له ت	راست

<u>په یف</u>	:	<u>واتا</u>
هیښی	:	ئاوات
نه قی	:	نه وه
پاشه رۆژ	:	دوا رۆژ
چاقدیری	:	چاودیری
مسوگه ربکه ن	:	دابین بکه ن
جوډایی	:	جیاوازی
تاین	:	توول (دین)
وهك يهك	:	یه کسانى
خهسته خانه	:	نه خوشخانه

جەژنا زارۆكان

ھەر سال ل ئىككى ھەيشا خزيرانى ، زارۆك ل سەرانسەرى جىھانى
ب ھەلكەفتا جەژنا زارۆكان ئاھەنگان دگىرن. چونكى دقى رۆژىدا
بىر يار ھاتە دان، مافىن زارۆكان بەينە پاراستن و زارۆك ژ برسى و
نەخوشى و نەخويندە وارى و ھەستاندى بەينە رزگار كرن. ھەمى سالان
دقى ھەلكەفتىدا بابى ئازادى و پەروىنى ديارىن جوان بو وان
دئىنيت، ئەو ژى سۆپاسىيا وى دكەن

راهینان

خویندکاری خوشتقی، قان قالا هیین ل خواری پر بکه:

۱. ههمی سالال ل زاروک ل سهرانسهری جیهانی

ئاههنگی دگیرن.

۲. چونکی دقی روژیدا بریار هاته دان زاروک بهینه

پاراستن.

۳. بریاره، زاروک ژ برسی و و و

وهستیانی رزگار بین.

چالاکي (۱)

قوتایییی خوشتقی، بزاقی بکه ل گهل ماموستایی خو دهربارهی مافین

زاروکان به حس بکه ن، ب تایبهتی:

- بۆچی دقیت زاروکان ماف ههبن؟ مافین وان چنه؟

- (جهژن)رامانا وی چیه؟(ماف)رامانا وی چیه؟

چالاکى (۲)

ئەف رستەيىن ل خوارى ھاتىنە نقيسين ژمارا وان يا راست يان خەلەت ل

چوار گوشين بەرامبەر بنقيسە:

۱. زارۆكان مافى وان ھەيە، بخوينن.
۲. زارۆك ل ئىكى ھەيشا خزيرانى شەرى دكەن.
۳. ناييت زارۆكان ژ خوارنى بى بەھرو برسى بکەين.
۴. ھە کە زارۆك نەخۆشبوو، ماف نينە چارە بکەين.
۵. چيد بيت زارۆكان زەحمەت بەين.

خەلەت	راست

پەيڤ	واتا
ھەمى	ھەموو
سالك	ساليك
زارۆك	مندال
چونكى	چونكە
دقى رۆژيدا	لەم رۆژەدا
ھەلكەفت	بۆنە

ئالاي زانيني

برا دقيت تو بخويني
دا تو ئازاديي بيني

خاندن بوته رووناكه
ئالاي زانيني راکه

كورديني ئهركي ههمان
توي دهرماني خپ خهمان

ژناقمه ههپه تاريستان
بژيت كوردو كوردستان

ماموستا (كهمال ياسين ريگاني)

۲۰۰۸

راهینان

شان قالاھییان پر بکه:

۱. برا دقیت تو بخوینی.....
۲. دا تو بیینی.
۳. بوته رووناکه.
۴. کوردینی هه مان.
۵. بژیت کوردو.....

﴿ ناھەرۆك ﴾

لاپەرە	بابەت	لاپەرە	بابەت
۶۶	دۆستى ياسايى مە	۲	پېشەكى
۶۸	لەش ساخى	۵	راھىنان
۷۱	دابەشكرنا دەمى	۱۵	ئەف مروفە كار دكەن
۷۳	بووكا من (ھۆزان)	۱۹	زارۆكى ژىر
۷۶	خىزانەكا بەختەوەر	۲۲	مۇسىقا
۷۹	كىقىرىشكەكا ھشيار	۲۵	زانىن (ھۆزانە)
۸۳	ئاف	۲۸	ئالا
۸۷	راستبىژى	۳۱	زەلامەكى كۆرە
۹۰	بەلاتىنك (ھۆزان)	۳۴	درۆشمى مە (ھۆزان)
۹۲	ھەقبەيىنا گەنمى و برنجى	۳۷	رەفتارىن سەرەدانى
۹۶	گوتنىن مەزنان	۴۷	فەرھادى نەگوھدار
۹۹	ھىقى يا زارۆكان	۵۰	گوند
۱۰۳	چەژنا زارۆكان	۵۳	رەنگ
۱۰۶	ئالاي زانىنى (ھۆزان)	۵۷	كەسكو سۆر (ھۆزان)
۱۰۸	پىرست	۵۹	ھەمى كار دكەن
		۶۱	بۇ كىقە دچى ؟